

■ Περιτομὴ τοῦ Κυρίου - Μεγάλου Βασιλείου (1ῆ Ἰανουαρίου)

Πνευματικὴ Περιτομή: ἡ περιτομὴ τῆς καρδιάς*

«Αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα
εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ»

Ο **Ἐσπερινὸς** τῆς Περιτομῆς, ὁ ὁποῖος τελεῖται τὸ βράδυ τῆς 31ης Δεκεμβρίου, περιέχει τρεῖς περικοπές ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη.

Ἡ πρώτη, ἀπὸ τὸ 17ο κεφάλαιο τῆς Γενέσεως, μᾶς θυμίζει τὴν συνθήκη, τὴν ὁποία συνῆψε ὁ Θεὸς μὲ τὸν Ἀβραάμ:

«περιτμηθήσεται ὑμῖν πᾶν ἀρσενικόν... **Καὶ** περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροδυστίας ὑμῶν, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν» (στίχοι 10-11).

Οἱ ἄλλες δύο περικοπές, ποὺ ἀνήκουν ἀντίστοιχα στὶς Παροιμίες καὶ στὴν Σοφία Σολομώντος, ὁμιλοῦν γιὰ τὴν θεία Σοφία καὶ ὑπονοοῦν τὸ θεολογικὸ ἔργο τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Τὸ ἑωθινὸ Εὐαγγέλιο τῆς 1ης Ἰανουαρίου (Ἰωάν. ι' 1-9) περιγράφει τὶς σχέσεις τοῦ Καλοῦ Ποιμένος μὲ τὰ πρόβατα τῆς ποιμνῆς του καὶ ἀναφέρεται καὶ πάλι στὸν Μέγα Βασίλειο καὶ στὴν ιδιότητά του ὡς Ἐπισκόπου.

Κατὰ τὴν Θεία Λειτουργία, τὸ Ἀποστολικὸ Ἀνάγνωσμα μᾶς ὑποδεικνύει τὴν καινούρια ἔννοια ποὺ ἀποκτᾶ ἡ Περιτομή γιὰ ἓνα Χριστιανό:

«**Ἐν** Αὐτῷ **περιετιμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ** ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ **περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ**» (Κολ. β' 8-12).

Τὸ Εὐαγγέλιο περιγράφει τὴν Περιτομὴ τοῦ Ἰησοῦ —«ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι ὀκτῶ τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς» (Λουκ. 6' 21)— καθὼς καὶ τὸ περιστατικὸ μὲ τὸν 12ετῆ Ἰησοῦ, ὅταν κατὰ τὸ ἐτήσιο προσκύνημα στὰ Ἱεροσόλυμα, ἡ οἰκογένειά Του Τὸν ἔχασε.

* * *

Ἡ Ἑορτὴ τῆς Περιτομῆς τοῦ Χριστοῦ, ἴσως λόγῳ τοῦ ἰουδαϊκοῦ καὶ προχριστιανικοῦ χαρακτήρος τῆς τελετῆς, ἴσως καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι συμπίπτει μὲ τὴν ἀρχὴ τοῦ Νέου Ἔτους, εἶναι ἀπὸ ἐκείνες πού δὲν φαίνεται νὰ «μιλᾶνε» στὶς σύγχρονες χριστιανικὲς ψυχές.

Ὡστόσο, ἔχει ἓνα πολὺ πλούσιο πνευματικὸ περιεχόμενο.

Ἐποβαλλόμενος ὁ Κύριός μας στὸν νόμο τῆς περιτομῆς, θέλησε ταυτόχρονα νὰ ταπεινωθεῖ ὡς πρὸς τὴν σάρκα καὶ νὰ ἐπισημάνει, ὅτι **τὸ πλήρωμα καὶ τὸ τέλος τῆς Παλαιᾶς ἐκείνης συνθήκης εἶναι ὁ Ἰδιος**: τὸ αἰώνιο σημεῖο τῆς Διαθήκης ἀποτυπώθηκε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη σάρκα στὴν ἰδική Του Σάρκα· ἡ Περιτομή Του προεικόνιζε ἐκείνη τὴν ἄλλη αἱματηρὴ θυσία πού ἔμελλε νὰ ὑποστεῖ τὸ Σῶμα Του στὸν Σταυρό.

Ἀφ' ἑτέρου, μπορεῖ νὰ μὴν ὑποβαλλόμαστε πιά σὲ σαρκική περιτομή, ὀφείλουμε ὅμως νὰ ὑποβαλλόμαστε σὲ μία ἀληθινὴ **πνευματικὴ περιτομή**.

Ἡ συνθήκη μας μὲ τὸν Θεό, ἡ Νέα Διαθήκη ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, πρέπει νὰ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν **πλήρη ὑποταγὴ τῆς σάρκας μας καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς στὸν Θεό**, τὸν ἁγιασμό τοῦ σώματός μας καὶ τῶν φυσικῶν του λειτουργιῶν.

Δὲν εἶναι ὅμως μόνο ἡ σάρκα μας πού ὀφείλει νὰ **περιτέμνεται πνευματικά**. Κυρίως καὶ προπαντὸς εἶναι **ἡ καρδιά μας**. **Ἡ ἰδικὴ τῆς περιτομῆς** ἀφορᾶ τίς σκέψεις καὶ τίς ἐπιθυμίες καὶ ὅλα τὰ συναισθήματά μας, ἀφορᾶ τὴν **παραίτησή τῆς ἀπὸ κάθε τι πού εἶναι ἀσύμβατο μὲ τὴν ἀναζήτησιν τοῦ Θεοῦ**.

Ἡ μεγάλη ἐντολὴ «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου» ἐκφράζει ὠραῖα αὐτὴ τὴν **περιτομὴ τῆς καρδιάς**, πού δὲν μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ χωρὶς ἔντονη προσπάθεια.

* * *

«Σήμερον ὁ Δεσπότης σαρκὶ περιετμήθη καὶ Ἰησοῦς ἐκλήθη», θὰ ψάλλουμε στὴν Ἐνάτη Ὁδὴ τοῦ Ὁρθρου τῆς Ἑορτῆς.

Ἡ Ἑορτὴ τῆς Περιτομῆς εἶναι καὶ Ἑορτὴ τοῦ Ὄνόματος τοῦ Ἰησοῦ.

Μᾶς θυμίζει πόσο **κεντρικὴ θέση** πρέπει νὰ κατέχει στὴν πνευματικὴ μας ζωὴ καὶ πόση **δύναμη** κλείνει μέσα Του αὐτὸ τὸ Ὄνομα:

«Διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψη ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων» (Φιλ. 6' 9).

Καὶ «Κύριε, ...ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασις καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ» (Πραξ. 8' 29-30).

* * *

Τὰ τελευταία λόγια του σημερινοῦ Εὐαγγελίου ἀποτελοῦν τὴν μόνη ἔνδειξη πὺ κατέχουμε γύρω ἀπὸ τὴν **κεκρυμμένη ζωὴ** τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ:

«καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεῶ καὶ ἀνθρώποις».

Ἄν ἡ δευτέρη αὐτῆ φράση ἐγείρει ἓνα ἐνδιαφέρον θεολογικὸ πρόβλημα, ἡ πρώτη **θέτει ἐνώπιόν μας ἓνα πρότυπο ζωῆς ταπεινῆς καὶ ὑπάκουης.**

* * *

Ἄς ὀλοκληρώσουμε τὸν στοχασμὸ μας γύρω ἀπὸ τὴν Περιτομὴ μὲ ἓναν ὕμνο ἀπὸ τὸν Ἑσπερινό, ὁ ὁποῖος συνδέει διακριτικὰ τὴν μνήμη τοῦ Μεγάλου Βασιλείου μὲ τὴν ἀνάμνηση τῆς Περιτομῆς:

«Φιλοσοφίας ἔρωτι περιέτεμες, πάτερ, τὸ τῆς ψυχῆς σου κάλυμμα».

Τὸν ὄρο *φιλοσοφία* πρέπει νὰ τὸν ἐκλάβουμε ἐδῶ μὲ τὴν ἔννοια πὺ τοῦ ἔδιναν συχνὰ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας: ἀναζήτηση τῆς θείας σοφίας, ἀγώνας τῆς διανοίας νὰ βρεῖ τὸν Θεό.

Πράγματι, ἀγωνιζόμαστε «λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ...» (Β' Κορινθ. 1' 5).

Νὰ μία εὐγενῆς μορφὴ *περιτομῆς!*

(*) Ἐνὸς Μοναχοῦ τῆς Ἀνατολῆς (Lev Gillet), Ἑγεννήθη ὁ Χριστός, σελ. 70-73, ἐκδόσεις «Ἀκρίτας», 2009. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.